דער אידישער זשורנאל

די העלדען פון ירושלים

א היסטאריש ראמאן

— פון —

דניאל מארדאווצעוו

בערעניזקה האט זיך נים אויפגעהערט צו רויזען מיט דעם לייבטויגיגען ברודער.

— דעם געלען מייגסטן דאך געווים אויף יוסף פלאוויען? האט ער גע־פרעגט און זיין קול האט געצימערט.

— געווים . . . אט ער, זשמסטו, הייסט דער ווידליכער מלך פון יהודה, איהם האט מען אויסגעקליבען צו שיצען דיין פאלק, דיין פאלק — חא, חא, חא... ווי קאמיש די צוויי ווערטער קלינגען.

אגריפיס איז אויפגעשפרונגען פון זיין ארט און מיט כעס אנגעתויבען צו שפרי־זען איבער'ן צימער.

— דו האסט מיר פיינמאל נים גע־פאלגט — האט ווייטער בערעניקה אנגע־תויבען דאס איהריגע — אפילו דעמאלט ווען איך האב דיר אנגעזאגט, די זאלסט דיך נים חברן מיט עטסטיים גאלוס. ער איז גענאנגען אויף יהודה מיט איין לע־גיאן, דעם צוועלפטען. האסטו דען נים געוואוסט אז איין לעגיאן וועט נים אויס־שטילען די מרידה אין ירושלים?

ער איז דאך אבער נים געווען אליין מיט איהם איז מיטגעגאנגען דער מלך אנטיוכוס און זיין חיל — האט זיך אנ־ריפיס ווי פערענטפערט.

נו, וואס איז, אלץ צו וועניג... דו זעהסט דאך ווער עס האט געראטן רעכט. דייגע אונטערטהענער האבען געמאכט א חל פון צעסטיים מיליטער... חא, חא, חא . . . דייגע אונטערטהענער, אנטע־גען וועלכע דו האסט זיך גאנצעשעפט הינטער צעסטיוסען.

— זעהסט יעצט איז גאר אן אנדער זאך, הייגט שטעהען געגרייט דריי לעגיא־נען דער 5-טער דער 10-טער און דער 15טער וועלכער געהערט צו טיטוס'ען, פערגעס נים אויך אז אין אפיתולמא זיי־נען צוגעקומען צו די דריי לעגיאנען נאך אבצעהן פאלקען אויף פינף פאלקען רוימער זיינען געקומען פון קיסרמה. אויסער דעם שטעהען נאך געגרייט 5 סיריש פאלקען, בערעכען אלזא, ווי שטארק, און ווי גרויס איז אונזער מחנה?

— אונזער מחנה? האט מיט פער־אכטונג א ציה געגעבען די פלייצעס דער געוועזענער אידישער מלך.

— גאנץ געווים אונזערע — האט שטאלץ געגעבען בערעניקה, אזוי לאנג ווי דער שטארקער לייב וועספסיאן קוקט מיר לייך אין די אויגען און לעקט האבייר צו, און ביי זיין זוהן טיטוס שטארבען. אב אלע גליעדער פון איינעם מיינעם א קוק... איז די מחנה אונזערע. נאך אמאל זאג איך דיר בערעכען נור ווי שטארק און ווי גרויס איז אונזער מחנה.

— דריי לעגיאנען איז דריי הונדערט טויזענד מענשען, האט דערווייל ענערגיש גערעכענט הורדוסעס עניקעל — צעהן פאלקען יערער צו טויזענד איז סך הכל צעהן טויזענד, 13 פאלקען צו 600 איז 7800, צעהן ראטעס רייטער צו 120 איז 12 הונדערט, פערמוט פאלקען צו זאמען איז 10500 יעצט בערעכענט.

— עס איז שוין לאנג בערעכענט.

— נו, זעהסטו שוין אז מיר פיהרען מיט אונז מעהר ווי איז 60 טויזענד טייטען.

— טייטען, זאגסטו פאר וועטען?

— פאר דייגע שונאים.. אויף אזא מאסע האט זיך דער געלער נים געקענט רעכענען, איהם האט זיך געדאכט אז קוים וועט ירושלים איהם אויסקליבען פאר א הויפט מאן וועל איך ווערען זיין וויזיר.. ער האט מיר זאגאר געגעבען אנצוהערעניש.

— ווער פלאוויען? האט שוין ביין בעפרעגען אגריפיס וועלכער איז גע־וואהרען גערוהרט פון דער שוועסטער לעעטע ווערטער, און דו האסט מיר קיין מאל נים געזאגט דערפון.

— איך האב דיר געזאלט פערשפארען דעם צער ווייל ביי דעם אלעמען האב איך דאך ליעב מיין טייערען ברודער, און „דער געלער" איז דאמאלס געווען שטארקער פון דיר. איהם איז נים שווער געווען דיך אומצובערענגען אבי נור צו ערלייכען זיין ציעל.

דאס יואס אגריפיס איז יעצט גע־וואהר געווארען פון דער שוועסטער האט איהם שרעקליך אויפגעבראכט. דער שוואכער יורש פון הורדוסעס קריגן דער מלך אהן אן איינענעם ווילען און כאראק־טער איז ביין געווארען נים אויף א גע־לעבטער און נים קיין וואונדער.

ער האט דאך אזוי פיעל געהויבען דעם „ריסיפין", איינעם פון זיינע בעסטע בע־קי גמע. דער יונגער האט איהם דאך שטענדיג געהייסען לעבען גוט מיט די רוימער און שטענדיג איהם געשטעלט אלס ביישפיעל דעם מלך הורדוס וועלכער איז געווען דער קלינסטער און פעהיגס־טער פון אלע מלכים, וועלכע האבען גע־קעניגט נאך די חשמונאים. אין הור־דוסעס צייטען איז יהודה געווען גרויס און שטארק און פאר איהר כח און ראשט האבען געהאט דרך ארץ אלע גא־הענטע און ווייטע שכנים.

—נעה אין הורדוסעס וועגען — האט דער יוסיפון איהם תמיד געזאגט.

אין פאלצונג וועדט דער יועץ אליין א געגנער פון רוים. נאך וועניג די איינע פאלשיים גראבט ער נאך אונטער זיין גוטען פרייזנד, אגריפיסעס טראן... איהם ווילט זיך גאר בירוניקה פאר א ווייב און ער אינטערעסירט אזוי מיאוס, אזוי פאלש. ער נעהט איהם, דעם מלך צו־נעהמען דעם טייערסטען אוצר די קלוגע און שעהנע שוועסטער! א חוצפה, א דעזה! צו זאגען בערעניקה'ן מיט איהר חתונה צו האבען און צוואכמען בע־רוביען דעם ברודער א קרוין.

אגריפיס האט געוואלט א בליק אויף דער שוועסטער. זי איז געלעגען מיט צוגעמאכטע אייגען.

— איך וויל שלאפען, נעה אויעי האט זי געזאגט שטיל, איך וויל איינ־שלאפען איידער עס וועט זיך אנהויבען דער צוטריט צום פעסטונג.

— הייגט אין דער פריה וועט מען דען צוטרעטען? האט ערשראקען גע־פרעגט אגריפיס.

— דאס האסטו אויך נים געוואוסט גרויסער קעניג האט בערעניקה גע־פרעגט מיט א שמייכעל.

אגריפיס האט נאך אמאל אנגעקוקט די שוועסטער און איז האסטיג אריינגעגאנ־גען פון פאלאסטע.

פערשטעלטער הינד.

אין אייגער פון די ווייטערדיגע פאלאט קעם בערעכט נאך אויף א פייערעל, דער טען וואוינט דער רוימישער מלוה, דער דייקער איד בערבנה בן יהושע. ברבנה שטעלט צו גאלד און פראוויאנט פאר די רוימישע מיליטער. דייגע אנעגטען און קאמיסיאנערען זיינען שטענדיג געווען אין דער וועגענס צווישען יהודה, שומרון און גליל און זיי האבען מעהר בעסער געוואוסט ווי יעצט אין ירושלים. ווען שטהט זיך אין דעם שונא'ס לאגר.

ביי ברבנה'ן אין פאלאטע זיצט אויף אן אלטער בעקאנטער, דער פרומער סא לאפיל, אן אמאליגער גביר און הייגט אן ארעמאנז מיט אלעמען צו גליך, ווייל ער האט זיין פארמעגענס צוטהיילט צווישען אביונים.

— זיי פיהרען זיך אליין איבער, מיט די אייגענע הענד פיהרען זיי זיך אי בער, ווייל זיי האבען פערבלענדעטע אויגען און זעהען נים, וואס גלייך איז האט דער אלטער גערעדט ווי צו זיך, שאק לעגריג מיט'ן קאפ. זיי ווייסען נים אז „לא בחיל ולא בכוח כי אם ברוחי" האס שלעכטעס קען מען נים מנצח זיין מיט'ן קולאק.

— הא, דו הויבסט שוין ווייטער אן מיט דייגע נארישקייטען. דערצעהל מיר בעסער וואס טהוט זיך יעצט אין ירושלים און אנדערע אידישע שטעדט, דו קומסט דאך גאר וואס פון דארטען. זאג וואס הערט מען. זיי וועלען אפשר הומע העלפען אונזערע ברידער און יותפת?

דערווייל נאך נים — האט ערנסט גע־עכטפערט דער אלטער סאלאפיל — גאנץ יהודה איז ווי צומישט. אז אך און וועה איז דעם אידישען פאלק! עס איז שוין געקומען א סוף אויף אונז... אט אליין וויל נים העלפען זיין חיילוג פאלק און שטארט.

די זעלבע ווערטער האט אמאל מיין פאטער אויף געזאגט ווען מיר זיינען אין הורדוסעס צייטען אריבערגעפאהרען קיין רוים — האט זיך אבגעהיפען מיט א שמייכעל ברבנה — פון דעקסטוועגען עקזיסטירט אונזער פאלק נאך ביין הויגט, לאז אב דיין מוטר און זאג מיר בעסער ווי יעהט יעצט אויס ירושלים, אויף וואס האפען זיי הארטען.

—אויף וואס קען דען האפען די פערזענלייכקייט? — אויף וואס קען זיך פערלאזען דער משגעגער יאוש? די איינציגע טרייסט איז דער טויטס, די איינציגע האפנונג איז צו שטארבען און זיך נים אונטערצוגעבען. אך, מיגדער, קען מען נים גלייבען מיט עצטיוסען. וואס הערט מען פון אגריפיס דעם מלך?

קיגרעד האט סאלאפיל מיט כח ווייי־טער געזאגט — ווי לאנג נאך וועט איהר שטיפען? אז צעסטוים מיט זיינע לעג יאגען זיינען פארטריבען געווארען פון ירושלים האבען אונזערע אידעלאך נים געוואוסט וואס צו טהאן פון גרויס שמחה.. אין גאנץ יהודה, שומרון און דעם גליל האט מען נאר געהערט איין געשריי:

צו געוועהר! צו געוועהר! די מלאכים פון הימעל וועלען אונז העלפען.

— דאס איז א שוואכע שותפות — האט מיט א שמייכעל געענטפערט ברבנה ערשטענס בעדארף מען זיי נאך פרעגען אויב זיי ווילען.

— נאך דעם גרויסען נצחון — האט דערווייל סאלאפיל ווייטער דערצעהלט האט מען געמאכט א גרויסע אסיפה אין בית המדרש. מיר האט מען פערטרויט אלעזער בן שמעון. באלד זיינען אויף דער פערזאמלונג אויסגעקליבען געווארען די אנפיהרער פון פאלק, שמעון בן גוריון און דער כהן גדול ענן. די אויסגעקלי־בענע האבען געקראגען דיר גאנצע מכשלה אויבער די שטעדט און זיי זיינען געווארען בעפאלמעכטיגט אויפצוהרישען די צור־גראבענע טיילען פון די שטאדטישע וועגט.

— וואס קומט ארויס פון דיר וועגד האט טהייערע, א שאקעל געגעבען מיט'ן קאפה ברבנה — וועספסיאן האט אזעל־כע הארמאטען וועלכע קענען צושמעטע־ען נים נאר וועגד פון ציינעל, נאר זאגאר בערג פון שטיינער.

סאלאפיל האט נים בעמערקט זיינע ווערטער און האט ווייטער דערצעהלט.

דאס גאנצע לאגד האט מען צוטיילט אין דריי טהיילען צווישען דעם כהן גדול יוסף בן שמעון. מנשה אזן יוסיפון, וועל־כער זיצט דא אין יותפת.

— „דער געלער" איז א בריה א ווגג — האט ברבנה א שמייכעל געגעבען — מיט איהם מאכט מען וואס מען וויל צום קויפען און צום פערקויפען.

ער איז זאמאל ביי מיר געווען אין הויס איך האב איהם בעקאנט געמאכט מיט טאציטען (א רוימישער געלעהרטער) וועלכער איז פון איהם געווען ענטציקט.

איך ווייס, ער פלעגט דאך ביי מיר אין שטוב אויך אריינקומען... דעמאלסט בין איך נאך געווען משוגע און רייך.

דאכט זיך מיר פארקעהרט, די ערש

— אפשר אויך, איך וועל מיך מיט דיר טעלה האסטו יעצט געקראגען... נים שפארען נור יא, וואס האב איך געוואלט זאגען. דער יוסיפון האט דע־מאלט אינטערעסירט זאגאר דעם קיסר אליין.

— וואס איז דא צו רעדען . . „דער געלער" האט א גרעסערען ווערטה פאר וועספסיאנען ווי לאנג יותפת... דו ווייסט ווי ער האט פארעפטיגט דעם אדלער בעסט. אין ירושלים זיינען שוין דו וועגט אין אדרטונג?

— יא, דער כהן גדול עגן טויג זיך דערצו.

— אין אנשי חיל פעהלען נים דארטען?

— יעצט גיבט גאר נים קיין ספע־ציעלע חיל ועדער מעגש אין א סאלדאט, טאג און נאכט וועסטו נור הערען אין ירושלים ווי עס קלאפען זיך אב די חא־מערס אן די קאוואלעס. אומעדום אויף די דעכער, אויף די גאסען אין בית המקדש הויף, מיט איין וואר, איבע־ראל שמירט מען פיקעס, פייגען פאנצירען און אנדערע געוועהר. דאס יונג ווארג שרייט אין איין קוק: אונזערע אבות האבען אראבגעווארפען פון זיך דעם עול פון מצרים אין פון בבל, יעצט האלט עס אן אונז, מיר זאלען אויפהערען צו זיין עבדים ביי רוים.

— אך! האט א זיפץ געגעבען בארנבה — דערווייל קען איך נאך נים א פאלק וואס זאל אזוי גיך פטור ווערען פון רוימס יאך.

— די זעלבינע ווערטער האב איך געזאגט אויף ירושלים'ס מויערען, האבען ווי מיר געוואלט מיט שטיינער פערוואר־פען. איין כהן גדול האט מיר דאס לע־בען דער ראטעווטע. יעצט וויל איך נאך פרובירען צו זאגען א פאר אמת'ע ווערטער דא אין יותפת.

— וואס רעדסטו אין יותפת?

— יא, איך וועל מיך מיט דיר בין עפטגג און איינרידען יוסיפון ע־זאל איך אינטערגעבען.

—ווי איך זעה איז דיר טאקי צו שווער צו לעבען און דו ווילסט דוקא מען זאל דיר פערוואר־פען מיט שטיינער.

—ניין, דא איז אנאנדער זאך... ירושלים ליגט האבען נים געזעהען די רוים מחנה וועלכע וואהרסט זיך האגעגען דא, אין די אויגען... פון יותפת זעהט מען דעם שונא'ס גבורה און וועספסיאנ־נען קען מען נים גלייבען מיט עצטיוסען. וואס הערט מען פון אגריפיס דעם מלך?

רערוניל איז ער א מלך נור איבער זיין פאלאטע, נים מעהר.

מען זאגט אז די שוועסטער מאכט מיט איהם וואס זי וויל.

— נארעלע, בירוניקה הערשט נים נור איבער איהם, נור קאמאנדעווט אויך איבער וועספסיאנען מיט זיין העלדישען הן טיטוס.

ווען זיי האבען אזוי גערעדט צווישען זיך האבען זיך געלאזט הערען טריט פאר דעם אריינגאנג און גלייך נאכדעם האט זיך דער פארהאנג אויפגעהויבען און אין פאלאטקע איז אריין א צענטוריאן (אן עלטסטער איבער הונדערט רוימישע סאלדאטען).

— א גוטען אבענד דעם ערעלען ברבנה — האט ער געזאגט ביים אריינ־קומען. הינטער איהם האבען זיך בע־ווייזען נאך צוויי סאלדאטען.

— שלום עליכם! די געטין סי־לענא לאזט געווים נים שלאפען די גרויסע העלדען! האט א שמייכעל געגעבען והרשע'ס זוהן.

— כיט סילענא, נור בעלאנא (די גע־טין פון גבורה און מלחמה) איז אונרוהיג — האט האסטיג געענטפערט דער ערש־טער צענטוריאן.

— אום וואס האנדעלט זיך דען, ערעלער באהאל?

— הייגט פארטאג איז דער ערש־טער צוטריט צו דער פעסטונג יותפת.

— ווי, עס איז שוין בעשטימט — צו בעלאגערען די פעסטונג?

— בעשטימט אז שוין לאנג, נור הייגט האט דאס מיליטער געקראגען א בעפעהל... איך מיט מיין קאנארט מוז ארויסטרעטען אין דער ערשטער ליניע איך ווייס נים ווי מיין מזל וועט דארטען זיין, געשטענדער אבער וועט מיך דער קויל נים מיידען אין איך שפיער שוין ווי דעם שונא'ס מעסער שניידט מיר דאס לייב — האט רוהיג ערצעהלט דער צענ־טוריאן — און דאס ווייסטו דאך אויך ברבנה, אז א ווייב מיט אויך איבערנע אזט א ווייב מיט קינדער.

— ווער קען נים די שעהנע קלודיא! האט ירושע'ס זוהן געענטפערט — דיין ווייב איז איינע פון דע געעהרטסטע.

— אלזא, אויב מיר וועט זיין בע־שערט צו שטארבען אין קריעג — האט ווייטער געזאגט דער צענטוריאן — מוז איך בעצייטענס וועניגסטענס פערזאגען מיין הויז געזינד, אז איך בין דערייבער אהער געקומען דיר אנצוטרויען אלץ וואס איך האב ערווארבען אין דער קריעג אין דו וועסט עס איבערגעבען מיין פא־מיליע נאך מיין טויט. דא האב איך מיטגעבראכט צוויי עדות.

און ער האט אנגעוויזען אויף די צוויי סאלדאטען וועלכע זיינען געשטאנ־דען נים ווייט. צעטלען צו שרייבען ווי־עצט קיין צייט נים. איך האב נאך מיעל ארבייט און די מיטטען זיינען גע־צעהלט. אלזא, זאג ברבנה, דו געהסטס דיך אונטער אויסצויהרען מיין צואה. מיט דעם גרעסטען כבוד, ערלעער האבאל!

נאך דער תשובה האט צענטוריאן ארויסגענומען פון אונטערע פלאשע א לע־דערנעם זעקעל, און עס דערלאנגט ברבנה'ן.

— צעהל עס איבער אין געגענווארט פון די עדות און שרייב עס איין ביי דיר אין בוך איהר האט ער געזאגט צום אידען.

בן יהוישע האט אויפגעבונדען דעם זעקעל, פון וועלכעס עס האבען זיך ארויסגע־שאטען גאלדענע מטבעות אויף דעם קליינעם טישעל.

ברבנה האט דורכגעצעהלט דאס גאלד, איינגעשריבען אין בוך און צוריק פאר־זיגעלט דאס זעקעל. דעמאלס איז דער צענ־טוריאן מיט די עדות אוועקגעגאנגען.

— אזוי איז טאקי פארטאג דער צו־טריט? האט האסטיג גערעדט צו זיך יהוישע'ס זוהן, עס איז א יושר די מי־טים צאוועטסען געבען אין יותפת.

היינטיגע פאר־זעצונג

— וואס רעדסטו? — האט זיך געוואונדערט דער אלטער סאלאפיל — מיט דיין גאלד העלפסטו דעם שונא און אליין מאכסטו גאר יד אחת מיט דעם ש'נא'ס שונא — די בונטאווישציקעס.

—שוויג — האט ביין געענטפערט ברבנה — איך בין אזא איד ווי דו און ע ראיז האסטיג ארויס פון פאלאטקע.

אין עסליבע מיטוט ארום איז ער צוריקגעקומען.

— מיין שליח וועט באלד אויסקענען קיין יותפת — האט ער ווייטער איינגע תוים דעם אלטען חבר אויף'ן אויער.

—ווען איהם דען דו רוימישע הויפט וואך דורכלאזען? האט זיך נים אויפגעהערט צו וואונדערען סאלאפיל.

— אזעלכע שלוחים האלט קיינער נים אויף, ערקעהרט, מען מרייבט זיי דאס איז געווען א צייכען, אז דער מיטרים הויבט זיך אן.

הויכער — האט טיטוס א געשריי געגעבען אויף דעם הויכען קול. — פאר אייך שטעהען יעצט גאנצע באנהעס בוג טאווישציקעס, די קנעכט ווילען נים פאל־גען דעם פריץ. זיי לאכען פון אונזערע געטער און מיט א תיצפה פון פערבלאנ־רושעטע נארען טרעטען זיי ארויס געגען די אדלער לעגיאנען. וועלכע זיינען מיט נצחון אהומגעלאפען די גאנצע וועלט פון פרת און חדקל ביז די ווייטע פערטויטע בריטאנניען, מיטיג, לעבעדיג רוימס קינ־דער, צו אייך געהערט די גאנצע וועלט!

—מיט אונז איז מארס און בעלא־נא! האט העכער פאר אלעמען געשריען דער צענטוריאן האבאל — א טויעדט די קייט געפיהרט זיין קאנארט בארג אהויף, דארטען ווי עס האבען נאך אלץ קאלט־בלוטיג געווארט יותפת'ס לייט, די אי־בעריגע קאנארטען זיינען איהם נאכגע־נאנגען.

טיטוס איז אויף אחויסגערוטען פאר אויס אויפצומוטערען דאס מיליטער מיט זיין גבורה. רייטענדיג האט ער אויפגע־הויבען די אויגען אויף דער פעסטונג. דארטען איז יעצט געשטאנען יוסיפון און ארום איהם די אלטע לייט אין בכבוד'ע מעגשען פון יותפת.

(וועיטר פארגעזעצט)

באדויערונג

מר. פרענק רובין בערויערט זעהר דעם פריהצייטיגען טויט פון זיין פרוי מרס עטי רובין וועלכע איז פרייטאג 9 אזייגער אין דער פריה ענשטארבען. די לויה איז געווען 1 א זייגער פון 19 מייל זשאר סטריט. מרס רובין איז געבאָרען געווארען אין רוסלאנד מיט 48 יאהר צוריק זי לאזט איבער איהר מאן מר. רובין פון דער פירמא פיין אין רובין און קא. אן אלטען פאטער חתן אברהם פאר־נעם, 6 קינדער דאס קלענסטע 5 יאהר אלט 2 שוועסטער קופערס פון דער פיר־מע קופער קעש קאמפאניע. אזון ברודער דא אזן א שוועסטער מיט 2 ברידער אין אלד קאונטרי.

באדויערונג

פון מר. פיין אן פאטיליע פון דער פירמא „פיין אן רובין אן קאמפאניע", האלסייל גראסערס, אויף. די מיטא־ריי־מערס פון דזיזער פירמער: מר שעכט אן פאטיליע אן מר. וועריגיס אן אויף די איבריגע מיטארבייטער דריקען אויס זייער באדויערונג צו דעם פארטער מר. פרענק רובין אן פאמיליע צו דעם פריה־צייטיגען טויט פון זיין פריי. 4500

(פארזעצונג פון פיירוש 4)

דער. ער האט אויך אויסגעפיהרט פער־שיעדענע פארסעל פאסט רעפארמען.

לובין האט געגלויבט אין אן אגריקול־טורעלע דעמאקראטיע אלס די לייזונג פון אלע סאציאלע איבלען. ער האט שטענדיג גע'טענה'ט אז דאס רייכטום פון א לאנד קען נור דאן ברייגגען גליק צו אלעמען, ווען דאס לאנד וועט אזוי איינגעטיילט ווערען, אז די פארמערס וועלען זיין די בעלי בתים פון זייער ערד.

לובין האט אויסגעטראטען א וועג צו א בעסערען און פרייערען לעבען פאר מיליאנען פון זיינע מיטמענשען, א וועג זיין ענטשלאסענהייט דורכצופיהרען און ווירקליכען לעבען דאס וואס האט פאר שוואכערע נאטורען אויסגעזעהן פאנטאס־טיש און אומגעגליך.

לובין איז טויט, אבער לובין'ס גייסט וויי אלע גרויסע גייסטער וועט אייביג לע־בען.

די אנטעריא גראסערי מימיטעד

הריקען אויס זייער סימפאטט צו מר פרענק רובין און פאמיליע 19 מיידז־שאר סטריט אויף דעם פערלוסט פון זיין פרוי.

ד' יגחם אוחך בתוך אבלי ציון וירושלים.

ישראל רוביאוו, סעקרעטער.

4501

געהט זעהען וואס עס האט זיך אפגעטון אין דער אלטער רוסלאנד

איהר קענט עס זעהן אין דער באריהמטער מאוזיגע פיקטשור.

ראספוטין

אדער דער משוגענער מאנאך פון רוסלאנד.

וועלכע וועט געוויזעדיג ווערען

מאנטאג דינסטאג און מיטוואך דער 3-טען 4-טען און 5-טען פעברואר

אין

ריא טעאטער

קארנער קוינס און מיקאל סטריט.

פארשטעלונגען א נאנצען טאג.

איינטריט 10 סענט

דער טעאטער איז יעצט אונטער א אידישע מענעדזשמענט.

די פיקטשור איז אין 7 פארטס און 2 עקסטרא קאמעדיעס.

MICHAEL ANGELO'S MUSIC SCHOOL

Studio Phone Cel. 17 — Studio Room 3 450 Spadina Ave.

The question has always been where could i send my child to take lessons? Or! do you know of any good Music Teachers?

THE ANSWER is here now.

Maestro Michael Angelo enjoys a wide reputation in the United States and Canada as a very experienced teacher of Violin, Mandolin, Cornet, Saxphone and any other wind or string instrument beginners to professional.

Special attention is given to children

Prof. Michael Angelo

די ניסענבוים טלעקטריק ווייערינג

און פיקטשורס קאנטראקטנג

קאנטראקטס ווערען אנגענומען אין אלערליי ווייערינג, אין אלטע ווי נייע הייזער, סטאקס און פעקטארס, מיר גיבען פעציעלע אטענשאן אויף אלעקטריק מעקעניקעל רויפייר, אלעס ווערט געמאכט מיט די בעסטע קאנדי־שאנס.

מיין מאטא איז צופריעדענהייט.

יעהרע טעלעפאן קאל ווערט גלייך אטענדעט.

טעלעפאנירט מיין 6367 פאר

ס. ניסענבוים 240 קוויז סטריט איסט

נאטיס — נאטיס

צו אלע רענס פעדלערס פון טראנטא

ביי א רעגעלען מיטינג פון די דזשאנק דילער אסאסיאיישאן אף טראנטא איז באשטימט געווארען פאלגענדעס:

פון מאנטאג פעברואר דעם 3-טען

זאל נור געקויפט ווערען געסארטירטע רענס סאפט וואאל. ווי איך הארד וואאל באזונדער. און מיקסט קאטען רענס בעזונדער. צו מארקעט פרייזען די קאמיטע.

א קענערער אידישע צייטונג פאר אלע קלאסען אידען.

PRICE TWO CENTS

באלש

ווייסע צאל סאלראט
וויסטישע אנפיר
פעסטיגטע פאזי
נאסען גרויסע צ

וויך לענין

באראשא פעברואר 3 (דורך'ן דר
טעלעגראף פון ווייען).
געגעראל פעטלורא'ס ארמיי
נען צו דער באלשעוויסטישער ארמ
האבען פארגומען די שטאדט קיעוו
פאטרולען אין צוזאמענגעשטויס
מיט אמעריק
ארכאנגעל פעברואר 3
באלשעוויסטישע פאטרולען האב
היינט צוזאמענגעראטען מיט אנ
נער פאטרולען אהום פופצעהן מיי
פון סערדאראבענגא.
מיליטערישע אונרוהען
אין פעטר
לאנדאן פעברואר 3
ניט באשטעטיגט רעפארטן
די נייעס פון פעטראגראד דאס
האט אויסגעבראכען א גרויסער
צווישען די סאלדאטען אין קרויס
פון צווישען די סאלדאטען זיינען
קומען אין די גאסען פון פעטר

באלשעוויקעס

ווערען

ווייזען ארויס וואונדערבארע
ווילסאן
אמסק פעברואר 3.
דער פארשלאג אויף א קאנפערענ
שען רוסישע פראקציעס האט זער
פארשטארקט דעם אינטערעס
אויסאנג אן סוף דער אר
רוסישער לאנד. צווישען די פיע
לאפענע וואס פון פערשיעדענע
פון רוסלאנד געפינען זיך דא
איים דאס די הערשענדע מיינונג
דער באלשעוויזם מוז פארגיבונג
מיט דער הילף פון שווערד און א
ק. פערענען וואו עס וועלען זיך
באל שעוויסטישע פארשטעהער
קיינער ניט באטייליגען.
אנדערע דסורים פון די אלייג
פאריז פעברואר 3
פון גאנץ פארלעסליכע קיועל
מען זיך דייטש דערוואוסט דאס
צווישיש און ענגלישע רעגיערונגע

קענעדער יוסט

פאר צו גרינדע

דער גא

פאריז פעברואר 3
מר. טשארלס דושיי. דאהער
קענעדער יוסטיץ מיניסטער
גלייד פון דער ענגלישער קאמ
גען גריכדען א נאציאנגן לייעב
געלייגנס אן אויסערגעוועהנליכע
ראנהום פאר דער שלום קאנפערע
וועלכען ער שלאגט פאר, דאס א
מענהאנג מיט דער נאציאנגן
געשאפען ווערען אן אל־מעגשהייט
אמעגט וואס זאל באשטעהן
טרעפטער פון אלע נאציאנען און
דאזיגע פארטרעטער זאלען אויס
ווערען פונ'ם פאלק אליין, און
שיקט פון די רעגיערונגען.
מר. דאהערטי וועט פארטרעטען
פארשלאג צו אלע דעלעגאטען
באקאנט מאכען מיט אלע אויס
טען.

קאמיסיע פון פאר

וועט מיטען דאנערס

די ראיאל קאמיסיאן וואס דארף
זוכען די טענות פון די פאלקס
זיך פארמעל עפענען קומענדען
טאג אין סיטי האל. ביי יענע